

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

E-CO Energi as
Postboks 2481 Solli
0202 Oslo
per-arne.torbjornsdal@e-co.no
Telefon: 24 11 69 20
Telefaks: 24 11 69 01
Org. nr.: NO 976 894 871 MVA

www.e-co.no

Att.:

Side: 1 av 8

Dato: 27.03.2003

Vår ref.:

Forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven – høringsuttalelse fra E-CO Energi as

1. Innledning

E-CO Energi viser til Olje- og energidepartementets høringsnotat av 29. november 2002, og redegjør i det følgende for kommentarer og synspunkter på foreslåtte endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven.

2. Konklusjoner

- E-CO Energi er tilfreds med at OED i løpet av høringsperioden har besluttet å nedsette et bredt sammensatt utvalg for å utrede sakskomplekset nærmere. Høringsutkastet inneholder store, uavklarte økonomiske og juridiske problemstillinger. Selskapet har tiltro til at utvalget kan komme frem til løsninger som er utformet slik at politiske, næringsmessige og økonomiske målsetninger innfris uten at dette får negative bieffekter for selskapene, eierne, forbrukerne og samfunnet. Formålet med endringen må være klart definert.
- E-CO Energi ber om at følgende premisser legges til grunn for utvalgets arbeid:
 - Verdier som er bygget opp av kommuner og fylkeskommuner må ikke automatisk og ukompensert overføres til staten. Ny lovgivning må være verdinøytral og ikke innebære en formuesoverføring mellom selskaper, mellom eiere eller mellom nåværende eiere og staten.
 - Ny lov må ikke diskriminere mellom eksisterende eiergrupperinger hva gjelder lovverket og hva gjelder eventuell kompensasjon etter Grunnloven for eventuelle formuesinndragninger som følge av nytt regelverk.
 - Mulighetene for å utvikle verdiskapningen og fokus på miljøvennlig energi må ikke forhindres av statlige reguleringer og et lovverk der det blir førende å betrakte vannkraftproduksjon som en "høstenæring" uten potensial for videreutvikling. Næringen og dens eiere må stimuleres til utvikling og verdiskapning, ikke pasifiseres til påholdne forvaltere av statlige ressurser.
- E-CO Energi vil understreke at dersom det likevel blir foreslått en hjemfallsordning på linje med det som er fremlagt i høringsnotatet, innebærer det et inngrep overfor offentlig eide selskaper og kommuner som etter Grunnlovens § 105 kun kan skje mot full erstatning. Verditapet for selskapene/ kommunene og følgelig erstatningsbeløpets størrelse er sannsynligvis vesentlig

høyere enn det departementet antar i høringsnotatet. OED hevder at privatrettslige selskaper som driver under forretningsmessige og konkurransemessige rammebetingelser og som er eid av kommuner og fylkeskommuner, ikke har Grunnlovsværn. E-CO Energi bestrider denne konklusjonen, og viser til at selv ikke Justisdepartementets Lovavdeling har konkludert i dette spørsmålet på forespørsel fra OED. E-CO Energi er kjent med at selskapets eier, Oslo kommune, er innstilt på å prøve spørsmålet for domstolene dersom det skulle bli aktuelt.

3. Om E-CO Energi as

E-CO Energi as er heleiet av Oslo kommune. Fra ca 1900 investerte kommunen betydelige verdier i anlegg og vannfallrettigheter først i Oslo og Glomma (Mørkfoss-Solbergfoss i Østfold) og senere i Hallingdal og Aurland i Sogn og Fjordane. Særlig i perioden fra 1946 til 1989 var utbyggingen omfattende. Formålet var å sikre elektrisitetsforsyningen til byens innbyggere og næringsliv. Vannfallrettighetene ble ervervet fra privatpersoner og private selskap. Hjemfallsbegrepet er således misvisende fordi det gir inntrykk av at rettighetene opprinnelig har tilhørt staten. Rettighetene er videre ulikt organisert; både heleide, deleide og leide rettigheter forekommer. Videre er en stor del av rettighetene ukonsederte, det vil si at det ikke er gitt noen form for konsesjon etter industrikonsesjonsloven. Årsaken er at inntil lovendring i 1959 (1969) ble ikke offentlige eiere meddelt konsesjon for erverv av vannfall.

Oslo kommunes kraftproduksjon var frem til 1990 organisert i Oslo Lysverker. I 1991 ble virksomheten omdannet til aksjeselskap under navnet Oslo Energi AS, før selskapet i 2001 fikk sitt nåværende navn. E-CO Energi har nå eierinteresser i E-CO Vannkraft, Oppland Energi, Opplandskraft og Buskerud Kraftproduksjon. Konsernet er i dag Norges nest største eier av kraftproduksjon med anlegg over store deler av Sør-Norge. Totalt har produksjonen en verdi på ca 13 milliarder kroner. Av dette utgjør vannfallrettighetene ca 7.5 milliarder kroner. Med unntak av Hammeren kraftverk i Oslo, som ble ervervet før konsesjonsloven av 1909, er samtlige av selskapets kraftverk omfattet av OEDs lovforslag.

4. Vurdering av forslaget

4.1. Innledning

I OEDs høringsnotat er det foreslått en rekke endringer i hjemfallsreglene. E-CO Energi er svært bekymret for konsekvensene av disse endringene.

Formålet er i følge departementet å styrke myndighetenes langsiktige handlingsrom med hensyn til ressursforvaltning, eierskap og offentlige inntekter, samt å legge til rette for "økt effektivitet og verdiskapning" i kraftsektoren.

E-CO Energi synes det er et dramatisk virkemiddel som foreslås for å oppfylle disse vage og uklare målsettingene. Automatisk hjemfall etter 75 år, slik det foreslås, vil gi negative virkninger for kraftsektoren og kommune-Norge. Formålet med hjemfall, slik det er skissert i høringsnotatet, kunne vært oppnådd med virkemidler som er mindre dramatiske og mer målrettet enn det Olje- og energidepartementet foreslår.

OED har lagt vekt på at reglene om hjemfall må være såkalt eiernøytrale. Det vil si at alle eiergrupperinger skal behandles likt, hvilket også er et krav etter EØS-retten. At innføringen av nye regler griper direkte inn i eksisterende rettigheter uten kompensasjon er imidlertid svært uheldig og

trolig også i strid med Grunnloven. En slik endring i eierreguleringer er dessuten fravikelse av et grunnleggende krav om forutberegnlighet i regulering av næringsvirksomhet. Dersom det skal gjøres endringer for å oppnå de målsetninger som er skissert i høringsnotatet, og/eller for å tilpasse norsk lov til internasjonal rett, bør alle eksisterende eiere med rimelighet kunne kreve at dette gjøres uten vesentlige konsekvenser for eksisterende verdier, som ble skapt gjennom investeringsbeslutninger tatt på et tidspunkt da forutsetningene var annerledes.

E-CO Energi er tilfreds med at de mange uavklarte spørsmål med hensyn til juridiske og økonomiske konsekvenser nå vil bli nærmere behandlet av et offentlig utvalg. Selskapet har tiltro til at utvalget finner fram til virkemidler som er bedre egnet enn de som høringsnotatet la opp til. I den sammenheng bør følgende områder bli gjenstand for grundigere utredning:

4.2. Konsekvenser for selskapets verdier

Forslaget fra OED medfører store formuesoverføringer fra E-CO Energis eier til staten og vertskommunene. Aktiva som i dag har en verdi på 13 milliarder kroner skal overføres uten kompensasjon etter 75 år. Omfanget av den faktiske overføringen er usikker. Departementet støtter seg blant annet på beregninger foretatt av ECON Senter for økonomisk analyse, som viser at verdien av private og kommunale/fylkeskommunale verk blir redusert med mellom 4 til 8,5 milliarder kroner forutsatt 60 år til hjemfall og en diskonteringsrente/avkastningskrav på 7 og 8 prosent.¹ Ved å øke tidshorizonten fra 60 til 75 år reduseres verditapet/verdioverføringen med i underkant av 3 prosent – og ansees marginalt. Det er imidlertid stor grunn til å stille spørsmål ved den rentefaktor som departementet her legger til grunn. Professor Christian Riis og førsteamanuensis Espen Moen ved Handelshøyskolen BI har på oppdrag fra energinæringen sett nærmere på spørsmålet om reell diskonteringsrente forutsatt en så lang tidshorison.² BI-økonomene påpeker at verditapet for kommunene er svært avhengig av diskonteringsrenten og kraftprisen. Som eksempel viser de til at verditapet ved høyrentealternativet (6 prosentpoeng) og med en konstant realverdi på strøm kun blir *1,3 prosent av selskapets verdi*, mens tapet ved lavrentealternativet (3 prosentpoeng) og en fordobling i realprisnivået om 75 år (10 prosent høyere nivå i dag, med 10 prosent fortjenestemargin) blir *20 prosent*. Avstanden mellom 1,3 prosent og 20 prosent virker stor, men utfallsrommet er sannsynligvis enda større. Empiriske undersøkelser viser altså at realrenten historisk har vært enda lavere enn 3 prosent, og utviklingen innenfor energi- og miljøområdet tyder på at fornybar energi i fremtiden vil være en knapp ressurs der etterspørselen er høy og betalingsvilligheten stor. Det vises her til innføringen av grønne sertifikater i deler av det europeiske markedet som understøtter en slik trend. Nåverdien av verdireduksjonen for E-CO Energis eier befinner seg følgelig i intervallet 200 millioner – 2.6 milliarder kroner.

4.3. Konsekvenser for utvikling, investering og vedlikehold

Departementets forslag innebærer at det kun er aktiva som skal overføres vederlagsfritt til staten. Eventuell gjeld som selskapet måtte ha på hjemfallstidspunktet overtas ikke. Frem mot hjemfall vil dette utvilsomt ha negative, samfunnsøkonomiske konsekvenser. Investeringinsentivene vil reduseres, noe som vil medføre at moderniserings- og opprustningstiltak som vil kunne dekke den økende etterspørselen etter kraft på markedet, skrinlegges. Selskapets insentiver til å utvikle virksomhetene og arbeidsplassene vil gradvis falle bort. Det vil bli vanskeligere å tiltrekke, holde på

¹ ECON Senter for økonomisk analyse, Rapport 20/02, Økonomiske virkninger av hjemfallsinstituttet.

² Konsekvenser av hjemfall. Professor Christian Riis og førsteamanuensis Espen Moen ved Handelshøyskolen BI.

og utvikle kompetanse innenfor energi- og miljørelaterte fagområder. Det er en fare for at kraftnæringen gradvis vil gå over til å bli en ren forvalter av statlige ressurser, og vil ikke være inspirert til selvstendig utvikling og vekst. I forslaget er det bebudet ulike ordninger for å sikre at kraftverkene vedlikeholdes. Slike tilsyn og forordninger vil representere en samfunnsøkonomisk kostnad, og vil i beste fall kun være egnet til å sikre minimumsnivåer. OED har ikke utredet hvilke konsekvenser den foreslåtte lovendringen vil ha i forhold til administrative kostnader og i forhold til optimal samfunnsmessig ressursbruk ved reinvesteringer og vedlikehold. E-CO Energi anbefaler sterkt at dette gjøres i forbindelse med utvalgets arbeid.

4.4. Forholdet til Grunnloven

Med mindre det innrømmes erstatning vil lovverket ikke være verdinøytralt, men innebære formuesoverføring fra eksisterende eiere til staten. Eiendomsoverføringen til staten er en ekspropriasjon. Grunnlovens § 105 forutsetter at det i slike tilfeller skal ytes full kompensasjon. OED har ikke tilstrekkelig begrunnet hvorfor Grunnloven skal settes til side. Departementets standpunkt er videre i utakt med hva ledende advokatfirmaer som Thommessen Krefting Greve Lund (TKGL)³ og forsker dr juris Ulf Hammer, professor dr juris Hans Petter Graver og Henrik Bjørnebye ved juridisk fakultet, Universitetet i Oslo⁴ har gitt uttrykk for. Det er også et spørsmål om departementets konklusjoner også er i strid med Justisdepartementets lovavdelings vurderinger.

Høringsutkastet siterer store deler av Lovavdelingens uttalelse, men unnlater å sitere uttalelsens avsnitt 8, som heter "Konklusjoner". Leser man bare OEDs høringsutkast kan man få inntrykk av at Lovavdelingens avsnitt om at man "*for øvrig ikke [vil] utelukke uten videre at det ligger innenfor en forsvarlig grunnlovstolking*" å komme til at kommuner og fylkeskommuner ikke er vernet av Grunnloven, faktisk er Lovavdelingens konklusjon på spørsmålet. Dette er ikke riktig, og et slikt inntrykk er et resultat av *selektiv sitering* i Høringsutkastet. Hadde OED også sitert det avsnittet som heter "Konklusjoner", ville det fremkommet klart at Lovavdelingens konklusjon på dette punktet er at spørsmålet er *usikkert*. Lovavdelingen *avstår* med andre ord fra å konkludere.

De utbygde vannfallene som omfattes av den bebudede lovendring, er eiet av selskaper organisert etter privatrettslig lovgivning, som ivaretar en oppgave som ikke er lovpålagt, men som i henhold til energiloven av 1990 eksplisitt skjer under markedsmessige vilkår. Selskapene har i en slik situasjon, uavhengig av det bakenforliggende offentlige eierskap, samme vern etter Grunnloven § 105 som private aktører, sammenlign for eksempel Rettstidende 1999 s 138. Det unntak i relasjon til Grunnloven § 105 som er gjort når staten overtar ansvaret for en offentligrettslig sektor som hittil har tilligget (fylkes)kommunen, er åpenbart ikke anvendelig. Det er derfor utvilsomt at de aktuelle kraftselskaper og deres eiere vil nyte fullt grunnlovsværn etter § 105 ved en tvungen avståelse av kraftanlegg mv som følge et pålegg om hjemfall. E-CO Energi er kjent med at Oslo kommune er innstilt på å prøve spørsmålet for domstolene om nødvendig.

4.5. Forholdet til Norges internasjonale forpliktelser

I departementets høringsutkast er forslagets forhold til Norges internasjonale forpliktelser ikke utredet. Utviklingen av det nordiske og internasjonale energimarkedet tilsier at man tar hensyn

³ Se bl.a. utredning av advokatkontorene Thommessen Krefting Greve Lund og BA-HR av 8. november 2002.

⁴ Ulf Hammer, Hans Petter Graver og Henrik Bjørnebye i utredning for EBL, mai 2002.

utover de nasjonale, både i forhold til intensjoner og harmonisering, og i forhold til faktiske pålegg. Etter E-CO Energis oppfatning er det en rekke forhold som krever grundig utredning.

Høringsnotatet inneholder kun én eneste setning om EØS-regelverket. Forholdet anses avklart, men det gis ikke innsyn i de vurderinger departementet hevder å ha foretatt.

I følge TKGL og BA-HR er den gjeldende norske lovgivning er i stor grad problematisk i relasjon til den frie etablerings- og kapitalflyt, sammenholdt med prinsippene om tvingende allmenne hensyn og proporsjonalitetsprinsippet. Hovedproblemet er at regelanvendelsen i stor utstrekning er basert på et myndighetsskjønn som muliggjør skjult diskriminering og heller ikke tilfredsstiller krav om kriterier som er objektive, ikke-diskriminerende og forhåndskunngjorte.

Konsesjonslovgivningen vil i henhold til foreslåtte endringer fortsatt inneholde en rekke punkter der Norge utøver diskresjonær myndighet uten basis i forhåndskunngjorte kriterier som tilfredsstiller de EØS-rettslige utgangspunkter:

- Skjønn med hensyn til om hovedlovverket om konsesjonsbehandling skal benyttes – eller om det skal gjøres unntak i medhold av industrikonsesjonsloven § 1 fjerde ledd.
- Hvis § 1 fjerde ledd benyttes: Skjønn med hensyn til konsesjonsunntaksvilkår, det vil si med hensyn til hvilke vilkår som skal knyttes til unntaket.
- Skjønn med hensyn til fastsettelse av konsesjonsvilkår ved erverv av konsesjonspliktige rettigheter eller 90 prosent eller mer av aksjene i selskap som eier slike rettigheter (dette skjønn er for øvrig det eneste som langt på vei er lovregulert).
- Skjønn med hensyn til fastsettelse av konsesjonsvilkår ved aksjeerverv (industri-konsesjonsloven § 36).
- Hvis det er fastsatt hjemfallsvilkår, utøves det ytterligere skjønn med hensyn til om det skal avtales foregrepet hjemfall eller tilbakeleie (industrikonsesjonsloven § 41), til dels under betydelig lobbyvirksomhet fra konsesjonær og lokalpolitiske interesser.
- Hvis det avtales foregrepet hjemfall eller tilbakeleie, utøves det ytterligere skjønn med hensyn til de økonomiske vilkår for dette, til dels under betydelig lobbyvirksomhet fra konsesjonær og lokalpolitiske interesser.

4.6. Gjennomføringen av ordningen

Usikkerhet som nevnt i punkt 4.3. blir ytterligere forsterket ved at forslaget ikke antyder hvilken fremgangsmåte departementet ser for seg ved hjemfall. I og med at staten ikke overtar gjeld reises problemstillinger knyttet til fall i kredittrating og forholdet til obligasjonseiere. Hvorvidt staten skal overta all produksjon eller umiddelbart auksjonere/selge den tilbake er det ikke tatt stilling til. Sistnevnte fordrer at man har eiermiljøer, men suboptimale tilspasninger som antydnet under punkt 4.3., kan medføre at alternative innenlandske eiermiljøer blir få. Det er i den sammenheng grunn til å tro at betalingsvilligheten hos kommuner som har gitt fra seg kraftverk vederlagsfritt ikke er spesielt tilstedeværende. Kommunene kan neppe forventes å ville betale for samme aktiva to ganger. Fortsatt statlig drift kan være problematisk i forhold til konkurranseregler og EØS-regelverket, så heller ikke det kan anses som en bestandig løsning. Olje- og energidepartementet kan ikke skyve slike spørsmål foran seg, men innse at en vurdering og et standpunkt er vesentlig informasjon til aktører som skal forholde seg til det norske kraftmarkedet i fremtiden. Et annet uavklart forhold er om hjemfallet er å anse for en virksomhetsoverdragelse og ansatte har rett og

plikt til å følge med over med staten som ny arbeidsgiver. Det er grunn til å reise kritikk ved høringsnotatets behandling av nevnte forhold.

4.7. Hjemfall som grunnrente

Som tidligere nevnt fremkommer det at ett av formålene er å sikre offentlige inntekter. Dersom hjemfall må sees som en måte å innhente grunnrente, mener E-CO Energi at dette er et svært upresist virkemiddel med mange negative konsekvenser for formuesforvaltningen og utviklingen av kraftnæringen.

Det er riktig at hjemfall innebærer en inndragning av verdier fra selskapene, men dette ikke er et godt argument for hjemfall, ettersom det eksisterer andre virkemidler (direkte beskatning av grunnrente) som åpenbart medfører mindre samfunnsøkonomiske vridninger og som løpende kan endres i samsvar med myndighetenes vurdering. Det er som kjent ingen grunn til å benytte et ineffektivt instrument for inndragning av grunnrente all den tid det eksisterer mer effektive virkemidler. Direkte grunnrentebeskatning ble innført ved kraftskattereformen av 1997 med en sats på 27 prosent. Det er derfor intet mindre enn oppsiktsvekkende når departementet foreslår innføring av hjemfall med grunnrentebegrunnelse uten at det samtidig foreslås en ny, grundig gjennomgang av skattesystemet. En logisk konsekvens av departementets forslag er at den direkte grunnrenteskatten avvikles. Noe annet vil bety "dobbel" grunnrenteskatt. E-CO Energi mener at høringsutkastet på dette punktet lider under sviktende vurderinger.

5. Alternativer til departementets forslag

5.1. Innledning

Olje- og energidepartementet behandler alternative modeller på en ufullstendig måte i høringsnotatet. E-CO Energi vil fremheve fire sentrale forhold som det bør tas hensyn til ved utforming av ny lov og som bør legges til grunn for utvalgets arbeid.

Målrettet

Regelverket for hjemfall må være utformet slik at politiske, næringsmessige og økonomiske målsetninger innfris uten at dette får omfattende og negative bieffekter. Formålet med regelverket er upresist formulert i forslaget som foreligger.

Verdinøytral

Verdier som er bygget opp av kommuner og fylkeskommuner bør ikke automatisk og ukompensert overføres til staten. Ny lovgivning må være verdinøytral og ikke innebære en formuesoverføring mellom selskaper, mellom eiere eller mellom nåværende eiere og staten.

Likebehandling

Ny lov må ikke diskriminere mellom eksisterende eiergrupperinger hva gjelder lovverket og hva gjelder eventuell kompensasjon etter Grunnloven for eventuelle formuesinndragninger som følge av nytt regelverk. I et liberalisert og åpent kraftmarked styrt etter markedsmekanismene er det påkrevd en likebehandling av eierne med hensyn til rammebetingelser for å sikre optimal ressursallokering og et velfungerende marked.

Fortsatt verdiskapning

Liberaliseringen av energilovgivningen på 1990-tallet har åpnet nye muligheter for en tradisjonsrik næring. Mulighetene for å utvikle verdiskapningen og fokus på miljøvennlig energi må ikke forhindres av statlige reguleringer og et lovverk der det blir førende å betrakte vannkraftproduksjon som en "høstenæring" uten potensial for videreutvikling. Næringen og dens eiere må stimuleres til utvikling og verdiskapning, ikke pasifiseres til påholdne forvaltere av statlige ressurser.

E-CO Energi vil på denne bakgrunn peke på følgende relevante alternativer som bør utredes grundigere:

5.2. Avvikling av hjemfallsinstituttet

Det finnes gode argumenter for at hjemfallsinstituttet bygger på historiske premisser som ikke er gyldige i dag. Tre grunnleggende samfunnsforhold var hovedbegrunnelsene for konsesjonsreglene og hjemfallsinstituttet:

- Det aller meste av tilgjengelig norsk vannkraft var ikke bygget ut
- Norge var en fattig nasjon med mangel på kapital til utbygging i egen regi
- Man ønsket å sikre at naturrikdommene ikke kom på utenlandske hender

De to første forholdene gjelder ikke lenger: Det aller meste av norsk vannkraftpotensial er utbygget, og Norge er et land med overskudd på kapital. Når det gjelder diskriminering av utenlandske eiere, så er det forbudt ifølge EØS-retten. Derfor bør hensiktsmessigheten av hjemfallsinstituttet vurderes nøyere.

5.3. Ressurshjemfall

Ressurshjemfall er en mulig modell som i større grad sikrer verdinøytralitet, samtidig som behovet for styring med naturressursene ivaretas. Denne modellen må også utredes videre, men innebærer i prinsippet hjemfall av selve fallrettigheten, men ikke av kraftverket. Målet med modellen er at myndighetene sikres kontroll med vannkraftressursene, samtidig som negative konsekvenser for eiere og selskap begrenses. Hjemfall bør i en slik modell ikke skje automatisk, men bare når Stortinget kommer til at vannfallressursen skal brukes til noe annet enn kraftproduksjon.

5.4. Transaksjonsalternativet

Det såkalte transaksjonsalternativet som er lansert av Kommunenes Sentralforbund innebærer at hjemfallsinstituttet trer i kraft for aktører som i framtiden kjøper kraftanlegg, fra det tidspunktet transaksjonen gjøres.

Denne modellen motvirker et salgspress på kommunale og fylkeskommunale eiere. Hjemfall regnet fra lovens ikrafttredelse, slik OED foreslår, vil innebære at verdien av anleggende reduseres, og blir stadig mindre verdt fram mot hjemfall. Med departementets modell vil de kommuner og fylker som ønsker å selge bli stimulert til å gjøre det så raskt som mulig, for å realisere størst mulig verdi.

Transaksjonsmodellen favoriserer de kommuner og fylker som ønsker å eie sine kraftverk. Ulempen med transaksjonsmodellen er at den kan gi en suboptimal innlåsnings-effekt: Den gjør at kommuner som ønsker, og kanskje burde, selge eller slå sammen sine kraftverk likevel blir sittende med dem. Modellen kan motvirke en rasjonell og kompetansehevende strukturendring av kraftbransjen – som kan være til fordel for både forbrukere, kommuner og samfunnet som helhet.

5.5. Tidsbegrensede konsesjoner

I andre bransjer finnes det tidsbegrensede konsesjoner, men uten hjemfall. Det er grunn til å spørre hva i dagens situasjon som gjør hjemfallsinstituttet nødvendig. Konsesjonslovgivningen kan benyttes aktivt som kontrollinstrument og vil ivareta nasjonale interesser. Bruk av konsesjoner er dessuten svært vanlig innenfor andre industrier og næringer, og vil trolig være bedre tilpasset ordningene i andre land. Således vil konsesjoner også være mer egnet til harmonisering av regelverket, og ikke som hjemfall fremstå som et særnorsk statsinngrep.

5.6. Kommunalt eierskap

Et alternativ er å verne nasjonale interesser gjennom å innføre hjemfallsordningen med kommuner og fylkeskommuner som "konsesjonsgiver". Således vil salg til private aktører, norske eller utenlandske, være av tidsbegrenset karakter. Hjemfall bør skje fra det tidspunkt det kraftproduserende foretak selges. Ordningen medfører ingen verdioverføring fra kommune til stat, men mange av de negative insentiveffektene på overtakers hånd vil fremdeles være gjeldende.

6. Avslutning

E-CO Energi mener det er fullt mulig å utforme et regelverk som ivaretar statens interesser knyttet til kontroll med naturressursene uten at dette får store negative konsekvenser for eksisterende selskaper og eiere i form av formuestap eller negative insentiver. E-CO Energi vil følge arbeidet i utredningsutvalget med stort engasjement, og ser fram til et konstruktivt samarbeid med Olje- og energidepartementet i dette svært viktige spørsmålet om eierskap til, og videreutvikling av Norges største fastlandsnæring.

Med vennlig hilsen
E-CO Energi as

Tore Olaf Rimmereid
Styreleder

Hans Erik Horn
Administrerende direktør

Kopi: Oslo kommune